

কৃষক ৰাইজলৈ গোহাৰি

আমাৰ এই 'ঘৰে - পথাৰে' পত্ৰিকাখনৰ ই-সংস্কৰণ মুকলি কৰা হৈছে। গতিকে কৃষক ৰাইজে আমাৰ ৱেব চাইট www.aau.ac.in লগ কৰি 'ঘৰে-পথাৰে' ই-সংস্কৰণৰ সুবিধা গ্ৰহণ কৰিব পাৰিব।
মুখ্য সম্পাদক
'ঘৰে-পথাৰে'
সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পষেকীয়া কৃষি পত্ৰিকা

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

এই সংখ্যাত আছে -

বিষয়	পৃষ্ঠা
□ ৰাজমাহৰ উন্নত কৃষি প্ৰণালী..	২
□ দাইল শস্যৰ বৰ্দ্ধিত জনপ্ৰিয়তা..	২
□ আমাৰ একাষাৰ	৩
□ মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম	৩
□ উদ্যান শস্য	৩
□ বেঙেনাৰ ফল পচা ৰোগ ..	৪

□ ৪৪ তম বছৰ □ সংখ্যা ২০ □ ১৬ অক্টোবৰ-২০২০ □ ১-১৫ কাতি, ১৯৪৫ শক □ মূল্য - ১.০০ টকা GHARE - PATHARE PMG - 19 of 2005 - 06

ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বিজ্ঞানীৰ অভূতপূৰ্ব সফলতা ধান আৰু মাহজাতীয় শস্যৰ ৬ টা নতুন জাতে লাভ কৰিলে সৰ্বভাৰতীয় অনুমোদন

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৃষি বিজ্ঞানীসকলে দীৰ্ঘদিনীয়া গৱেষণাৰ জৰিয়তে উদ্ভাৱন কৰা তিনিটা ধানৰ জাত আৰু তিনিটা মাহজাতীয় শস্যৰ জাতে সৰ্বভাৰতীয় অনুমোদন লাভ

তিতাবৰস্থিত অসম ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ বিজ্ঞানীসকলে উদ্ভাৱন কৰা "পাটকাই" জাতটো বেঞ্জেলিয়াজনিত ব্লাইট প্ৰতিৰোধী হোৱাৰ লগতে ত্ৰিস্তৰীয় সুৰক্ষা প্ৰদান কৰে আৰু অসমত খেতি

ইয়াৰ গড় উৎপাদন ৬.০-৬.৫ টন প্ৰতি হেক্টৰ আৰু ইয়াৰ সময়সীমা ১৫০-১৫৫ দিন। আনহাতে নগাঁৱৰ মাণ্ডলিক কৃষি গৱেষণা কেন্দ্ৰ, ছিলঙনিৰ কৃষি বিজ্ঞানীৰ দলে উদ্ভাৱন কৰা মটৰমাহৰ জাত



মটৰমাহৰ জাত 'জেউতি'



মাটিমাহৰ জাত 'পাটকাই'



মগু মাহৰ জাত 'বুৰৈ'

কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। ভাৰতীয় কৃষি গৱেষণা পৰিষদৰ অন্তৰ্গত কেন্দ্ৰীয় কৃষি জাত অনুমোদন সমিতিয়ে অসমৰ কৃষি বিজ্ঞানীৰ গৱেষণাৰ ফল এই জাতকেইটাত অনুমোদন জনাইছে। অনুমোদিত উচ্চ উৎপাদনক্ষম শালি ধানৰ জাতকেইটা হ'ল পাটকাই, শতাদী আৰু প্ৰচুৰ। আনহাতে মাহজাতীয় শস্যৰ জাতকেইটাৰ ভিতৰত মটৰ মাহৰ জাত জেউতি, মগু মাহৰ জাত বুৰৈ আৰু মাটিমাহৰ জাত পাটকাই কেন্দ্ৰীয়ভাৱে অনুমোদিত হৈছে। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ

কৰিবলৈ অতি উপযোগী এই জাতটোৰ সময়সীমা ১৫০ দিন আৰু গড় উৎপাদন হেক্টৰত ৫.৫-৬.০ টন। "শতাদী" জাতটো মিছা স্মাটৰ প্ৰতিৰোধী আৰু বেঞ্জেলিয়াৰ পাতৰ ব্লাইট আৰু ষ্টেম ব'ৰাৰ প্ৰতি মধ্যমীয়া প্ৰতিৰোধী অধিক উৎপাদনক্ষম আৰু ইয়াৰ গড় উৎপাদন ৬.০-৬.৫ টন প্ৰতি হেক্টৰ আৰু ইয়াৰ সময়সীমা ১৫০-১৫৫ দিন। "প্ৰচুৰ" জাতটো মিছা স্মাটৰ প্ৰতিৰোধী আৰু শীথ ব্লাইট, ষ্টেম ব'ৰাৰ আৰু বেঞ্জেলিয়াল লিফ ব্লাইটৰ প্ৰতি মধ্যমীয়া প্ৰতিৰোধী

"জেউতি" উচ্চ উৎপাদনক্ষম হোৱাৰ উপৰিও জাতটোত পাউদাৰী মিলডিউ আৰু ৰাষ্ট্ৰ ৰোগ প্ৰতিৰোধী হোৱাৰ লগতে টেই বিছোৱা পোক, মোৰাপোক আৰু পাত সুৰক্ষকাৰী পোকৰ মধ্যমীয়া প্ৰতিৰোধী গুণ বিশিষ্ট। বৰ্তমানৰ জাততকৈ ইয়াৰ উৎপাদন ২০-২৫ শতাংশ বৃদ্ধি পায়। ইয়াৰ পৰিপক্বতাৰ সময়ো সাধাৰণ জাততকৈ ১০-১২ দিন কম। মগু মাহৰ জাত "বুৰৈ" ৬৫-৬৮ দিনীয়া অতি কম সময়ৰ জাত। যিটো

(৪ পৃষ্ঠাৰ ২ কলমত চাওক)

বাক্সাত পশুধন জাগৃতি অভিযান সম্পন্ন

যোৱা ২৯ ছেপ্তেম্বৰ তাৰিখে অসমৰ ৭ খন আকাংক্ষিত জিলাত ভাৰত চৰকাৰৰ পশুপালন আৰু দুগ্ধ উৎপাদন বিভাগৰ অধীনত পশুধন জাগৃতি অভিযান (পি.জে.ৱাই) উপলক্ষে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধীনস্থ পশু চিকিৎসা বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়, খানাপাৰাই বাক্সা জিলাৰ থল্লাত সজাগতা আৰু পশু প্ৰজনন শিবিৰৰ কাৰ্যসূচী অনুষ্ঠিত কৰে। অসম চৰকাৰ আৰু বাক্সা জিলাৰ পশুপালন আৰু পশু চিকিৎসা বিভাগৰ সহযোগত উদযাপিত এই অনুষ্ঠানত ৭২৩ টা জীৱ-জন্তুৰ স্বাস্থ্য পৰীক্ষা কৰি ৰোগ নিৰূপণ কৰা হয় আৰু বিনামূলীয়া চিকিৎসা আগবঢ়োৱা হয়। তাৰোপৰি, এই কাৰ্যসূচীৰ

লগত সংগতি ৰাখি অনুষ্ঠিত কৰা সজাগতা সভাত পশুধন জাগৃতি অভিযান, অসমৰ ন'ডেল বিষয়া ড° মিহিৰ শৰ্মাই উদ্বোধনী ভাষণ আগবঢ়ায় আৰু দিনজোৰা কাৰ্যসূচীৰে এক সজাগতা শিবিৰ আৰু কৃষক-বিজ্ঞানীৰ মত বিনিময় অনুষ্ঠানৰ আয়োজন কৰা হয়। অনুষ্ঠানত বাক্সা জিলাৰ পশুপালন বিষয়া ড° ভৃগু ভাস্কৰ নাথে পি.জে.ৱাইৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যৰ বিশদ ব্যাখ্যা আগবঢ়ায় আৰু চৰকা ৰোগ প্ৰতিৰোধৰ বাবে পশুপালক ৰাইজক সক্ৰিয়ভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ আহ্বান জনায়। তেখেতে সমবেত ৰাইজক উদ্দেশ্য পশুধনৰ স্বাস্থ্য সুৰক্ষাৰ জৰিয়তে দুগ্ধ খণ্ডৰ ভৱিষ্যৎ উন্নীতকৰণৰ বাবে

কৃষকসকলক আহ্বান জনায়। বাণিজ্যিক দুগ্ধ পালনৰ বৰ্তমানৰ অৱস্থা আৰু ভৱিষ্যতৰ সম্ভাৱনাৰ ওপৰত এক জ্ঞানগৰ্ভ বক্তৃতা প্ৰদান কৰে। তেওঁ স্থানীয় কৃষকসকলক জিলাখনৰ পশুপালনও পশু চিকিৎসা বিভাগৰ সৈতে আলোচনা কৰি বৈজ্ঞানিক পৰিচালনা পদ্ধতি, প্ৰশিক্ষণ আৰু প্ৰতিৰোধমূলক ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিবলৈ আহ্বান জনায়। গুৱাহাটীৰ খানাপাৰাস্থিত পশু চিকিৎসা বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ৰ সহযোগী অধ্যাপক ড° মিতালী দত্ত, সহকাৰী অধ্যাপক ড° আৰফান আলী, ড° ৰাজ জ্যোতি ডেকা, ড° বেনদাংলা চাৰ্কিজা, ডাঃ সদানন্দ পায়েং, ড° অনিল ডেকা, ড° লুকুমণি বুঢ়াগোহাঁই, ডাঃ ধ্ৰুৱ জ্যোতি বৰপূজাৰী আৰু পশু চিকিৎসা বিজ্ঞান

(৪ পৃষ্ঠাৰ ২ কলমত চাওক)

উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ বাবে কৃষি যান্ত্ৰিকীকৰণৰ প্ৰশিক্ষণ সম্পন্ন

যোৱা ২২-২৬ ছেপ্তেম্বৰ তাৰিখলৈকে সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠান, অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, খানাপাৰা, গুৱাহাটীৰ উদ্যোগত বৰপানীস্থিত ভাৰতীয় কৃষি গৱেষণা পৰিষদৰ আটাৰি, জ'ন -৬ ৰ সহযোগত উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ বাবে কৃষি যান্ত্ৰিকীকৰণৰ ওপৰত এক ৫ দিনীয়া প্ৰশিক্ষণ অনুষ্ঠিত হৈ যায়। উক্ত প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচীত উত্তৰ-পূব মণ্ডলৰ বিভিন্ন ৰাজ্যৰ পৰা অহা প্ৰায় ৩০ জন বিষয়বস্তু বিশেষজ্ঞ, কৃষি উন্নয়ন বিষয়া, ফাৰ্ম প্ৰবন্ধক আৰু সম্প্ৰসাৰণ বিষয়াই অংশগ্ৰহণ কৰে। প্ৰশিক্ষণটোৰ শুভাৰম্ভণি অনুষ্ঠানত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন উপাচার্য ড° কমল মল্ল বৃজবৰুৱাই কৃষি যান্ত্ৰিকীকৰণৰ জৰিয়তে উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ কৃষিক্ষেত্ৰখনক কেনেদৰে আগুৱাই নিব পাৰি সেইবিষয়ে আলোকপাত কৰে। সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানৰ সঞ্চালক ড° প্ৰদীপ কুমাৰ নেওগে উপস্থিত সকলোকে আদৰণী জনোৱাৰ লগতে প্ৰশিক্ষাৰ্থীসকলক প্ৰশিক্ষণটোত মনোনিবেশ কৰিবলৈ আহ্বান জনায়। প্ৰশিক্ষণটোত বৰপানীস্থিত ভাৰতীয় কৃষি গৱেষণা পৰিষদৰ আটাৰি, জ'ন -৬ ৰ

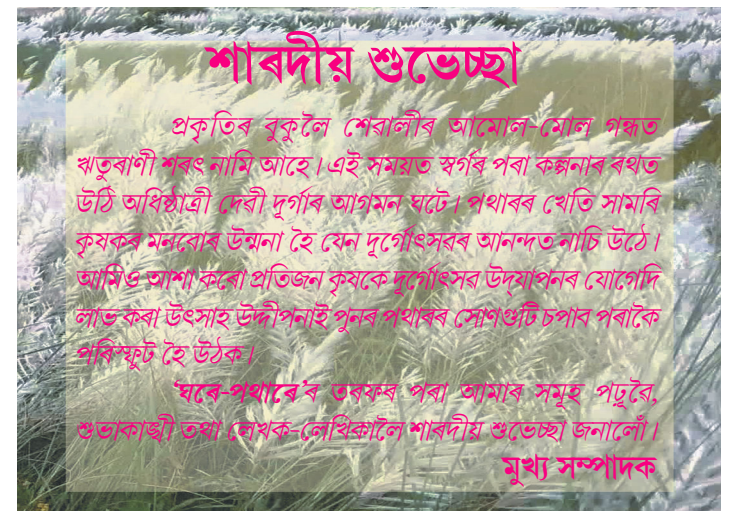
সঞ্চালক ড° এ.কে. মহন্তি, প্ৰধান বিজ্ঞানী ড° ৰাজমনি বৰদলৈ আৰু অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ মুক্ত আৰু দূৰ শিক্ষা কেন্দ্ৰৰ সঞ্চালক ড° ৰমণী ঠাকুৰীয়া উপস্থিত থাকে। প্ৰশিক্ষণটোত সমল ব্যক্তি হিচাবে উপস্থিত থকা বিশ্বনাথ চাৰিআলিহিত ভাৰত চৰকাৰৰ অধীনস্থ উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ কৃষি যান্ত্ৰিকীকৰণ প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰৰ অধ্যক্ষ ড° পি. পি. দেৱে কৃষি যান্ত্ৰিকীকৰণৰ প্ৰগতি সম্পৰ্কে সবিশেষ তথ্য প্ৰশিক্ষাৰ্থীসকলৰ আগত ব্যক্ত কৰে। কৃষি যান্ত্ৰিকীকৰণৰ লগত জড়িত 'ৰেপ চিক এণ্টাৰপ্ৰাইজ প্ৰঃ লিঃ' কোম্পানীটোৱে তেওঁলোকৰ বিভিন্ন যন্ত্ৰপাতি প্ৰদৰ্শন কৰে। প্ৰতিষ্ঠানটোৰ প্ৰশিক্ষণ সমন্বয়ক ড° সজীৱ বৰুৱাই প্ৰশিক্ষণটোৰ কাৰিকৰী কাৰ্যসূচীৰ আঁত ধৰাৰ লগতে সহকাৰী অধ্যাপক ড° চিত্ৰবৰ্জেন ডেকাই প্ৰশিক্ষণটো সুকলমে সম্পূৰ্ণ কৰাত অৰিহণা যোগায়। প্ৰতিষ্ঠানটোৰ সহযোগী গৱেষক ড° দীপাঞ্জলী শইকীয়াই শৈক্ষিক সমন্বয়ক হিচাবে আৰু মধুস্মিতা দত্ত আৰু কিশোৰ শইকীয়াইও প্ৰশিক্ষণটো সম্পূৰ্ণ কৰাত অৰিহণা যোগায়।

বিশ্ব কটন দিৱস পালন

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অন্তৰ্গত সামূহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ত আজি বিশ্ব কটন দিৱস পালন কৰা হয়। মহাবিদ্যালয়খনৰ বস্ত্ৰ আৰু সাজপাৰ

ৰূপাংকণ বিভাগৰ উদ্যোগত আয়োজিত এই অনুষ্ঠানত আদৰণী ভাষণ আগবঢ়াই বস্ত্ৰ আৰু সাজপাৰ ৰূপাংকণ বিভাগৰ

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমত চাওক)



শাৰদীয় শুভেচ্ছা

প্ৰকৃতিৰ বুকুলৈ শেৱালীৰ আমোদ-মোদ পদ্ধত
খাতুৰাণী শবৎ নামি আহে। এই সময়ত স্বৰ্গৰ পৰা কল্পনাৰ ৰথত
উঠি অধিষ্ঠাত্ৰী দেৱী দুৰ্গাৰ আগমন ঘটে। পথাৰৰ খেতি সামৰি
কৃষকৰ মনৰোৰ উন্নয়ন হৈ যেন দুৰ্গোৎসৱৰ আনন্দত নাচি উঠে।
আমিও আশা কৰো প্ৰতিজন কৃষকে দুৰ্গোৎসৱৰ উদযাপনৰ যোগেদি
লাভ কৰা উৎসাহ উদীপনাই পুনৰ পথাৰৰ সোণত চপাব পৰাকৈ
পৰিস্ফুট হৈ উঠক।

'ঘৰে-পথাৰে'ৰ ওপৰৰ পৰা আমাৰ সমূহ পঢ়ুৱৈ,
পঢ়াৰ্থী তথা লেখক-লেখিকালৈ শাৰদীয় শুভেচ্ছা জনালোঁ।
মুখ্য সম্পাদক

(৪ পৃষ্ঠাৰ ২ কলমত চাওক)

ৰাজমাহৰ উন্নত কৃষি প্ৰণালী

ৰবি বতৰত কৰিব পৰা মাজমাহৰ শস্যবিলাকৰ ভিতৰত ৰাজমাহে এৰিধ উল্লেখযোগ্য প্ৰতিফলিত্ব আছে। অসমৰ মাটি আৰু জলবায়ুৰ উপযোগী জাত নিৰ্বাচন কৰি ৰাজমাহৰ পৰা যথেষ্ট উৎপাদন পাব পৰা যায়। আমাৰ দৈনন্দিন খাদ্য তালিকাত ৰাজমাহৰ উপস্থিতি মন কৰিবলগীয়া। তদুপৰি উৎসৱ-পাৰ্কে, বিয়া-সবাহত ৰাজমাহৰ ব্যঞ্জনৰে আলহীক আপ্যায়ন কৰা হয়। মুঠৰ ওপৰত আজিৰ দিনত ৰাজমাহৰ গুৰুত্ব যথেষ্ট বাঢ়িছে। সেয়ে বিজ্ঞানসন্মত কৃষি প্ৰণালী প্ৰয়োগৰ দ্বাৰা ৰাজমাহৰ উৎপাদন বঢ়াই নিজৰ লগতে ৰাজ্যখনৰ অৰ্থনীতিত প্ৰভুত অৱদান আগবঢ়াব পাৰি।

জাত নিৰ্বাচন : ৰাজমাহৰ খেতিৰ পৰা ভাল উৎপাদন পাবলৈ হ'লে অধিক উৎপাদনক্ষম আধুনিক জাতৰ খেতি কৰিবই লাগিব। অসমৰ কৃষক ৰাইজৰ বাবে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে অনুমোদন জনোৱা ৰাজমাহৰ জাতসমূহৰ বিৱৰণ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল।

জাত	সিঁচাৰ সময়	কৃষিকাল (দিন)	উৎপাদন (কুঃ/হেঃ)
এইচ ইউ আৰ ৩০১	অক্টোবৰৰ মাজভাগৰ পৰা নবেম্বৰৰ মাজভাগ	৯৫-১০৫	২০
এইচ ইউ আৰ ২০৩	..	৯৫-১০৫	২০
অৰুণ	..	৯৫-১০০	১৫

মাটি নিৰ্বাচন : ৰাজমাহৰ খেতি কৰিবলৈ ওখ চানেকীয়া, পানী জমা নোহোৱা কম আলতীয়া বা বালিচহীয়া মাটি নিৰ্বাচন কৰিব লাগে।

সিঁচাৰ সময় : ৰাজমাহৰ পৰা আশা কৰা মতে উৎপাদন পাবলৈ হ'লে সময়মতে বীজ সিঁচিব লাগে। অক্টোবৰ মাহৰ মাজভাগৰ পৰা নবেম্বৰ মাহৰ মাজভাগলৈ ৰাজমাহৰ বীজ সিঁচাৰ উত্তম সময়। নবেম্বৰ মাহৰ ৩০ তাৰিখলৈও বীজ সিঁচি ভাল উৎপাদন পাব পৰা যায়।

পথাৰ প্ৰস্তুতি : যিডৰা মাটিত ৰাজমাহৰ খেতি কৰিব বুলি ভবা হৈছে সেই মাটিডৰা ৩-৪ বাৰ হাল বাই বা কোৰ মাৰি মৈয়াই সমান কৰি ল'ব লাগে। ৰাজমাহৰ খেতিৰ

বাবে পথাৰখন মিহি হ'ব লাগে। ডাঙৰ চপৰাবোৰ ভাঙি গুৰি কৰি দিব লাগে। বোকায়ুক্ত মাটিত বীজ সিঁচিব নালাগে। অধিক অল্পযুক্ত মাটিত ৰাজমাহৰ উৎপাদন ভাল নহয়। সেয়ে দুটা বা তিনিটা খেতি কৰা মাটিত ৰাজমাহ সিঁচাৰ ১৫-২০ দিন আগতে বিয়াই প্ৰতি ৬৫.৫ কিঃগ্ৰাঃ ডলমাইট চূণ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

বীজ সিঁচা : যিকোনো শস্যৰে উৎপাদন সঠিকৰূপে পাবলৈ হ'লে বীজৰ পৰিমাণে সঠিক হ'ব লাগে। ৰাজমাহৰ বাবে প্ৰতি হেক্টৰত ৭৫ কিঃগ্ৰাঃ (বিয়াই প্ৰতি ১০ কিঃগ্ৰাঃ) বীজ প্ৰয়োজন হয়। বীজ সিঁচোতে শাৰীবদ্ধ প্ৰণালীত বীজ সিঁচিব লাগে। দুটা শাৰীৰ মাজত ৩০ ছেঃমিঃ আৰু দুডাল

গছৰ মাজত ২০ ছেঃমিঃ ব্যৱধান ৰাখিব লাগে। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰৰ সমভূমি অঞ্চলৰ অন্তৰ্গত জিলা কেইখনৰ বাবে দুটা শাৰীৰ মাজত ৪০ ছেঃমিঃ আৰু দুডাল গছৰ মাজত ৩০ ছেঃমিঃ ব্যৱধানত সিঁচিব লাগে।

সাৰ প্ৰয়োগ : ৰাজমাহৰ গছৰ পৰিপুষ্টি সাধনৰ বাবে জৈৱিক আৰু ৰাসায়নিক দুয়োবিধ সাৰেই প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। মূল পথাৰ প্ৰস্তুতিৰ সময়তে পৰ্যাপ্ত পৰিমাণৰ গোবৰ বা পচন সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। ৰাসায়নিক সাৰৰ ক্ষেত্ৰত ইউৰীয়া ১৮ কিঃগ্ৰাঃ, একক চূপাৰ ফচফেট ৪০ কিঃগ্ৰাঃ আৰু মিউৰেট অৱ পটাছ ৯ কিঃগ্ৰাঃ প্ৰতি বিঘাত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। গুটি সিঁচাৰ আগে আগে ইউৰীয়া সাৰৰ আধা আৰু সমুদায় একক চূপাৰ ফচফেট তথা মিউৰেট অৱ পটাছ পথাৰত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। বাকী বৈ যোৱা ইউৰীয়াভাগ বীজ সিঁচাৰ এমাহৰ পাছত টপড্ৰেছ কৰিলে সুফল পোৱা যায়।

বন-বাত নিয়ন্ত্ৰণ : বন-বাতৰ আক্ৰমণে শস্যৰ উৎপাদন কমায়। সেয়ে অপতৃণৰ আক্ৰমণৰ পৰা শস্যডৰা ৰক্ষা কৰাটো প্ৰয়োজনীয় কথা। ৰাজমাহৰ গুটি গজাৰ ২০-

২৫ দিনৰ পাছতে এবাৰ বন-বাতৰোৰ নিৰ্বাণ কৰি দিব লাগে। প্ৰথমবাৰ নিৰ্বাণ কৰাৰ পিছত যদি প্ৰয়োজন হয় আৰু এবাৰ নিৰ্বাণ কৰি দিব লাগে। বন-বাত নিৰ্বাণ কৰি দিয়াৰ লগে লগে মাটি চপাই দিব লাগে। এনেকৈ গছৰ গুৰিত মাটি চপাই দিলে শস্যৰ বাঢ়ে ক্ষমতা ঠিকে থকাৰ উপৰি গছজোপা উভালি নপৰে।

জলব্যৱস্থাপনা :

ৰাজমাহৰ খেতিত পানী যোগান ধৰিব পাৰিলে উৎপাদন বাঢ়ে। সেয়ে গুটি সিঁচাৰ ৪০ দিনৰ পাছত অৰ্থাৎ ফুল ফুলাৰ সময়ত এবাৰ আৰু গুটি সিঁচাৰ ৬৫-৭০ দিনৰ পাছত এবাৰ জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। এই সময়ত এবাৰ পানী যোগান ধৰিব পাৰিলে শস্য লহপহকৈ বাঢ়ে আৰু ছেঁইৰ গঠন আৰু আকৃতি ভাল হয়। পানী যোগান ধৰোতে লক্ষ্য ৰাখিব লাগে যাতে গুৰিত পানী জমা হৈ নাথাকে।

শস্য চপোৱা :

ৰাজমাহৰ ছেঁইবিলাক ৭৫-৮০ শতাংশ যেতিয়া মুগা বৰণীয়া হয় তেতিয়াই চপোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। চপোৱাত পলম কৰিলে গুটি সৰাৰ সম্ভাৱনা থাকে।

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ

দাইল শস্যৰ বৰ্দ্ধিত জনপ্ৰিয়তা

উন্নয়নশীল দেশসমূহৰ অৰ্থনীতিত কৃষিয়ে এক উল্লেখযোগ্য ভূমিকা পালন কৰে। কৃষিৰ জৰিয়তেই এই সমূহৰ গাওঁ অঞ্চলৰ বাসিন্দাই খাদ্য, নিয়োগ আৰু আয়ৰ উৎস আহৰণ কৰে। জনসংখ্যা বৃদ্ধি আৰু ব্যাপক চহৰীকৰণে ভৱিষ্যতত কৃষিৰ ওপৰত বিৰূপ প্ৰভাৱ পেলোৱাটো নিশ্চিত। পৰিবৰ্তনশীল বতৰে কৃষি পৰিৱেশতন্ত্ৰৰ ওপৰত চাপ বৃদ্ধি কৰিছে। বৰ্দ্ধিত জনসংখ্যাৰ বাবে খাদ্য যোগান ধৰাটো এক প্ৰত্যাহ্বান হৈ পৰিছে। এনে পৰিস্থিতিত দাইল নাইবা মাজমাহৰ শস্যবোৰে আমাক এক আশাৰ বতৰা দিব পাৰে। পৃথিৱীৰ মানুহৰ খাদ্য নিৰাপত্তাৰ লগতে পৰিপুষ্টিৰ ক্ষেত্ৰত দাইল শস্যসমূহৰ ভূমিকা অনস্বীকাৰ্য হ'ব। ৰাষ্ট্ৰসংঘই সেই কাৰণে ২০১৬ বৰ্ষটোক আন্তৰ্জাতিক দাইল বৰ্ষ স্বীকৃতি দি দাইল শস্যসমূহৰ প্ৰয়োজনীয়তাক গুৰুত্ব দিছে। কৃষি বহুমুখীকৰণৰ ক্ষেত্ৰটো দাইল শস্যৰ বিকল্প নাই।

বৰ্দ্ধিত জনসংখ্যাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় খাদ্যৰ জোৰা মাৰিবলৈ আমাৰ দেশত মাজমাহৰ শস্যৰ লগতে অইন শস্যসমূহৰ উৎপাদন বৃদ্ধিৰ ক্ষেত্ৰত সদায় এটা চাপ থাকে; যিহেতু আমাৰ কৃষি ভূমি দিনে দিনে সংকুচিত হৈ আহিছে। প্ৰ'টিনৰ প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতবৰ্ষই ২০২১-২২ বৰ্ষত দাইল শস্যৰ ২.৭৩ কোটি টনৰ ৰেকৰ্ড উৎপাদন কৰি এই লক্ষ্য বহু পৰিমাণে পূৰণ কৰাৰ লগতে দাইল

শস্যৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ দেশ পায় স্বাৱলম্বী হৈছে বুলিব পাৰি।

দাইল শস্যৰ ভাৰতত ৰেকৰ্ড উৎপাদন বৃদ্ধিয়ে বিশ্বজুৰি এই শস্যবোৰৰ কৃষি কাৰ্য, উৎপাদন আৰু বাণিজ্যৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰভাৱ পেলাইছে। আমাৰ দেশৰ দাইল শস্যৰ আমদানিৰ পৰিমাণ স্বাভাৱিকতেই কমি গৈছে। বিশ্বজুৰি নিৰামিষ খাদ্যপ্ৰেমীৰ সংখ্যা বৃদ্ধিয়ে দাইল শস্যসমূহৰ উৎপাদন আৰু বাণিজ্যৰ ক্ষেত্ৰত অদূৰ ভৱিষ্যতে ইতিবাচক প্ৰভাৱ পেলোৱাটো একেবাৰেই খাটং।

ভাৰতৰ বহুসংখ্যক নিৰামিষভোজী মানুহৰ প্ৰ'টিনৰ প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণৰ ক্ষেত্ৰত দাইল শস্যৰ বিশেষ ভূমিকা আছে। স্বাভাৱিকতে আমাৰ দেশত খাদ্য হিচাবে দাইল শস্যৰ ব্যৱহাৰ বেছি হোৱাৰ লগতে আনুসংগিক খাদ্য সংস্কৰণ, খাদ্য সংসাধন আদি উদ্যোগৰ প্ৰসাৰতা বেছি। পৃথিৱীৰ মানুহৰ ভৱিষ্যত খাদ্য নিৰাপত্তাৰ ক্ষেত্ৰত মাজমাহৰ শস্যৰ বিশেষ ভূমিকা থকাটো একেবাৰেই পৰিষ্কাৰ। সেই গতিতে এই শস্যসমূহৰ উৎপাদন, বিতৰণ আৰু বাণিজ্যৰ প্ৰসাৰতাৰ দিশত অদূৰ ভৱিষ্যতত সকলো দেশৰে কৰণীয় বাঢ়িব।

যোৱা কিছু বছৰৰ পৰা দেখা গৈছে যে মাজমাহৰ শস্য উৎপাদন কৰা পৰম্পৰাগত দেশসমূহ যেনে- ভাৰত, তুৰস্ক আদিৰ পৰা কিছু অপৰম্পৰাগত অঞ্চল যেনে- আমেৰিকা, কানাডা, বাছিয়া, মেক্সিকো, অষ্ট্ৰেলিয়া, মধ্যপ্ৰাচ্য, আফ্ৰিকা

আদি দেশলৈ ইয়াৰ সম্প্ৰসাৰণ হৈছে। স্বাভাৱিকতেই ইয়াৰ ফলত এই শস্যসমূহৰ উৎপাদন, বিতৰণ আৰু উপভোগৰ বৈশিষ্ট্যত প্ৰভাৱ পৰিছে। পৃথিৱীৰ জনসংখ্যা বৃদ্ধি, পশ্চিমীয়া দেশসমূহত নিৰামিষ খাদ্যৰ জনপ্ৰিয়তা, দাইল শস্যসমূহৰ পৰা প্ৰস্তুত বিভিন্ন স্বাস্থ্যসন্মত খাদ্যসমূহৰ সমূহৰ বিষয়ে সজাগতা, উন্নয়নশীল দেশসমূহৰ মানুহৰ আয় বৃদ্ধি আদি বিভিন্ন কাৰণত দাইল শস্যৰ চাহিদা বৃদ্ধি পাইছে। ম্যানমাৰত মাটিমাহ আৰু বহুৰমাহৰ ব্যাপক উৎপাদন হোৱাৰ বাবে ৰপ্তানিও বাঢ়িছে। কিন্তু বৰ্দ্ধিত উৎপাদন বৃদ্ধিৰ লগত সামঞ্জস্য ৰাখিবলৈ এনে দেশসমূহৰ খাদ্যভ্যাস সলনিৰ প্ৰয়োজনীয়তা থাকিব, লগতে বতৰ উপযোগী দাইল শস্যৰ কৃষিকাৰ্যৰ বিষয় তথ্যৰে সংশ্লিষ্ট চৰকাৰ সমূহে কৃষকক সহায় কৰিব লাগিব। পৃথিৱীৰ নন দেশলৈ দাইল শস্যৰ কৃষি সম্প্ৰসাৰণ হোৱাৰ লগে লগে ইয়াৰ লগত জড়িত আনুসংগিক উদ্যোগসমূহ যে বিশেষভাৱে লাভান হ'ব সেইটো আৱশ্যগ্ৰাহী।

পৃথিৱীৰ মুঠ দাইল শস্যৰ অন্তৰ্গত মাটিকালিৰ ৪৩ শতাংশ আমাৰ দেশত থকাৰ লগতে মুঠ উৎপাদনৰ ২৯ শতাংশ আমাৰ দেশত হয়। কিন্তু গড় উৎপাদনৰ ফালৰ পৰা আমাৰ দেশ কিছু পিছ পৰি আছে। দাইল শস্যৰ উৎপাদন বৃদ্ধিৰ সমান্তৰাল কৈ বিভিন্ন দাইল শস্যৰ বতৰ উপযোগী নতুন নতুন সঁচৰ উদ্ভাৱনৰ প্ৰয়োজনীয়তা আহি পৰিছে। বৰ্দ্ধিত

পৰিমাণৰ প্ৰ'টিনৰ লগতে অধিক লৌহ পদাৰ্থ আৰু দস্তাসমৃদ্ধ বিভিন্ন সঁচৰ আৱশ্যকতা নুই কৰিব নোৱাৰিব।

পৃথিৱীৰ জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ সমানুপাতিকভাৱে মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ সংখ্যা স্বাভাৱিকতেই বাঢ়িছে, সেই গতিতে অদূৰ ভৱিষ্যতত প্ৰ'টিনৰ চাহিদা ক্ৰমান্বয়ে বৃদ্ধি পাব। কিছু কিছু ফলপ্ৰসু পৰিকল্পনাৰ জৰিয়তে পৃথিৱীৰ দেশসমূহে দাইল শস্যৰ উৎপাদন বৃদ্ধি কৰাৰ লগতে ইয়াৰ বাণিজ্য আৰু যোগানৰ দিশত উচিত পদক্ষেপ ল'ব লাগিব। নহ'লে বিশ্বৰ বৰ্দ্ধিত জনসংখ্যা খাদ্য সংকটত পৰিব। বিশ্বৰ খাদ্য শৃংখলত দাইল শস্যসমূহৰ উপযুক্ত স্থান অবিহনে খাদ্য সংকটৰ জোৰা মাৰিব পৰা নাযাব।

এইটো পৰিষ্কাৰ যে ভাৰতৰ লগতে অইন পৰম্পৰাগত অঞ্চলৰ বৃহৎ সংখ্যক মানুহৰ খাদ্যত দাইল শস্যসমূহৰ ব্যৱহাৰ অব্যাহত থাকিব, গতিতে পৃথিৱীব্যাপি এই শস্যসমূহৰ উৎপাদন, যোগান, বাণিজ্য আৰু বিতৰণৰ ফলপ্ৰসু ব্যৱস্থা ল'ব পাৰিলেহে বিশ্ববাসীৰ খাদ্য নিৰাপত্তা নিশ্চিত হ'ব।

দাইল শস্যৰ ভৱিষ্যত :

ওপৰৰ আলোচনাৰ পৰা দেখিলোঁ যে দাইল শস্যসমূহে অদূৰ ভৱিষ্যতত বিশ্বৰ খাদ্য নিৰাপত্তাৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ ভূমিকা পালন কৰিব। এই শস্যসমূহৰ অন্তৰ্গত মাটিকালি বৃদ্ধিৰ লগতে উৎপাদন বঢ়াই বৰ্দ্ধিত চাহিদাৰ জোৰা মাৰিবলৈ বৰ্তমানতকৈ উন্নত, অধিক উচ্চ উৎপাদনক্ষম সঁচৰ প্ৰয়োজনীয়তা আহিব। গতিতে এই ক্ষেত্ৰত নিৰন্তৰ গৱেষণাৰ জৰিয়তে

অধিক উন্নত সঁচ, প্ৰযুক্তি কৌশল, শস্য ব্যৱস্থাপনা আৰু শস্য ৰক্ষা, শস্য সংৰক্ষণ আদিৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব। এই ক্ষেত্ৰত তলত উল্লেখিত দিশসমূহৰ গুৰুত্ব বাঢ়িব-

- ১) দাইল শস্যৰ বিভিন্ন সঁচসমূহৰ গড় উৎপাদন বৃদ্ধিৰ জৰিয়তে মুঠ উৎপাদন বৃদ্ধি।
- ২) মৌচুমী বায়ুৰ প্ৰভাৱত হোৱা বতৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীলতা কম কৰিব পাৰিব লাগিব। তাৰ বাবে জলসিঞ্চন, জল সংৰক্ষণ আৰু জল ব্যৱস্থাপনা আদিৰ সুব্যৱস্থা হোৱাটো জৰুৰী।
- ৩) বেচৰকাৰী খণ্ডৰ অংশগ্ৰহণৰ প্ৰয়োজনীয়তা বাঢ়িব। মূল্য সংযোজনৰ বিষয়টো এই ক্ষেত্ৰত বিচাৰ্য।
- ৪) কৃষি যান্ত্ৰিকীকৰণৰ লগতে উন্নত কৃষি-প্ৰযুক্তিসমূহৰ সফল ব্যৱহাৰৰ বাবে কৃষকৰ মাজত সজাগতা অনাটো জৰুৰী।
- ৫) কৃষি ষ্টাৰ্ট-আপ স্থাপনৰ ক্ষেত্ৰত উদগনি যোগোৱা।
- ৬) চৰকাৰী ই-নাম ব্যৱস্থাৰ লগত সংযোগীকৰণ।
- ৭) দাইল শস্যসমূহৰ উন্নত সংৰক্ষণ আৰু পৰিবহণৰ ব্যৱস্থা আদি।

গতিতে দেখা গ'ল যে বিশ্বত দাইল শস্যৰ ক্ৰমান্বয়ে জনপ্ৰিয়তা বাঢ়িছে। পৰিবৰ্তনশীল বতৰৰ লগত খাপ খাব পৰাৰ ক্ষমতা, কম পানীৰ প্ৰয়োজনীয়তা, কম সেউজ-গৃহ গেছৰ নিৰ্গমন হোৱা, মাটিৰ গুণাগুণ বৃদ্ধি কৰা আদি বিভিন্ন যোগাত্মক দিশ সমূহৰ বাবে দাইল শস্যৰ ভৱিষ্যতে আৰু জনপ্ৰিয়তা বঢ়াৰ সম্ভাৱনা দেখা গৈছে।

ড° হিৰণ্য কুমাৰ বৰা

আমাৰ একাষৰ

গ্রাম্য উদ্যোগীকৰণ আৰু যুৱসমাজ

গ্রামীণ এলেকাত বিভিন্ন ব্যৱসায় বাণিজ্য অথবা উদ্যোগ স্থাপনকে গ্রাম্য উদ্যোগীকৰণ বুলি ক'ব পাৰি। গ্রামীণ অঞ্চলত সহজে পোৱা বিভিন্ন সম্পদৰ উপযুক্ত ব্যৱহাৰৰ যোগেদি এই উদ্যোগীকৰণ গঢ় লৈ উঠে।

বিভিন্ন কাৰণত গ্রাম্য উদ্যোগীকৰণৰ আৱশ্যকতা আহি পৰিছে। আমাৰ দেশৰ সৰহ সংখ্যক লোক এতিয়াও গ্রামাঞ্চলত বাস কৰে। কিন্তু জনসংখ্যা বঢ়াৰ লগে লগে কৃষিখণ্ডৰ পৰাও আশানুৰূপ ফল নোপোৱা হোৱাত গ্রামাঞ্চলৰ পৰা জীৱিকাৰ তাড়নাত অনেক লোক চহৰাঞ্চললৈ প্ৰব্ৰজন কৰে। কেতিয়াবা এই প্ৰব্ৰজনে ব্যাপক সামাজিক অস্থিৰতাৰ সৃষ্টি কৰে। কিন্তু গ্রামীণ অঞ্চলত উদ্যোগ স্থাপনৰ লগে লগে এই প্ৰব্ৰজনৰ মাত্ৰা ৰোধ কৰিব পৰা যাব। তেওঁলোকৰ বাবে জীৱিকাৰ সুবিধা তৈয়াৰ কৰি এই উদ্যোগীকৰণে গ্রামীণ আৰু চহৰাঞ্চলৰ মানুহৰ জনমূৰি আয়ৰ পাৰ্থক্য দূৰ কৰি সামাজিক সমতা সৃষ্টি কৰিব। ইয়াৰ ফলত আঞ্চলিক বৈষম্যও দূৰ হ'ব। উদ্যোগ স্থাপনৰ লগে লগে গ্রামাঞ্চলৰো নতুন যোগাযোগ ব্যৱস্থা, খোৱা পানী, বাট-পথ, হাট-বজাৰ আদিৰ উন্নয়ন হ'ব। তদুপৰি, গ্রামাঞ্চলৰ ক্ৰমবৰ্দ্ধমান দৰিদ্ৰতা দূৰ কৰাতো ই সহায়ক হ'ব। সৰ্বোপৰি গ্রামীণ অঞ্চলৰ অব্যৱহৃত সম্পদৰ ব্যৱহাৰৰ যোগেদি গ্রামীণ যুৱসমাজৰ সম্মুখত এক নতুন দিশৰ সূচনা হ'ব। ইয়াৰ অন্যান্য ইতিবাচক দিশসমূহ হ'ল -

১) অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন ২) উন্নত জীৱন ধাৰণ ৩) আত্মবিশ্বাস বৃদ্ধি ৪) সামাজিক সচেতনতা বৃদ্ধি ৫) সামাজিক যোগাযোগ বৃদ্ধি ৬) নেতৃত্ব বিকাশ গঠন ৭) নাৰী সৰ্বলীকৰণৰ লগতে সমুদায়ৰ সমস্যা সমাধানৰ পথ নিৰ্দেশনাৰ সুফল ৮) গ্রাম্য পৰিয়ালৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ ক্ষমতাৰ উন্নয়ন হোৱা ইত্যাদিয়েই প্ৰধান।

গ্রাম্য উদ্যোগীসকলে মুখামুখী হোৱা সমস্যাসমূহ হ'ল -

১) আত্মবিশ্বাসৰ অভাৱ - ইয়াৰ কাৰণ সচেতনতাৰ অভাৱ ২) প্ৰশিক্ষণ বা শিক্ষাৰ অভাৱ - গ্রামাঞ্চলত মূলতঃ সম্পদৰ বিষয়ে জ্ঞান নাই আৰু উৎসাহ উদ্দীপনাও নাই ৩) পুঁজিৰ অভাৱ ৪) কাৰিকৰী দক্ষতাৰ অভাৱ ৫) সামাজিক, ৰাজনৈতিক বাতাবৰণ ৬) বজাৰৰ অভাৱ ৭) দুৰ্বল যাতায়ত আৰু যোগাযোগ ব্যৱস্থা ইত্যাদি।

গ্রামাঞ্চলত গঢ় দিব পৰা কেতবোৰ উদ্যোগ হ'ল -

১) কৃষিভিত্তিক উদ্যোগ : বাঁহভিত্তিক উদ্যোগ, কেঁচুসাৰ, কাঠফুলা, পচন সাৰ, মাছৰ পোনা উৎপাদন, ক্ষুদ্ৰ বাঁহ খেতি, মীন পালন, ৰেচম উৎপাদন, এৰি-মুগা, পাটৰ উৎপাদন, ধানবনা কল, তেল কল, মৌ পালন, ফুলৰ খেতি, মাছ ধৰা সঁজুলিৰ উৎপাদন।

২) বনাঞ্চলভিত্তিক উদ্যোগ

৩) খনিজ লৱণভিত্তিক উদ্যোগ

৪) গৰু-ম'হ, কুকুৰা, গাহৰি, ছাগলী পালন

৫) পৰম্পৰাগত উদ্যোগ আৰু কুটিৰ শিল্পসমূহ ইত্যাদি।

এই উদ্যোগসমূহৰ কিছুমান ক্ষুদ্ৰ আৰু কিছুমান মজলীয়া। গ্রাম্য উদ্যোগীকৰণত যুৱকসকলৰ ভূমিকা অপৰিসীম। আমাৰ দেশত যুৱশক্তিৰ সংখ্যা আৰু দক্ষতা অপাৰ। কিন্তু চৰকাৰীখণ্ডত নিয়োজনৰ আশা কমি অহাত যুৱশক্তি দিক্ৰান্ত হৈ অসামাজিক আৰু অহিতকৰ কামত ব্ৰতী হোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে। সেয়েহে যুৱশক্তি গ্রাম্য উদ্যোগীকৰণত আগবাঢ়ি আহিব লাগিব। যুৱশক্তিৰ মাজত উদ্যোগমুখিতা বাঢ়িলে আমাৰ জাতীয় আয় বাঢ়িব। মানৱ সম্পদৰ উপযুক্ত ব্যৱহাৰ, কোনো অঞ্চলত উপলব্ধ সম্পদৰ ব্যৱহাৰ আদিৰ দ্বাৰা উন্নত দেশৰ সপোন দেখিব পাৰি।

এজন সফল উদ্যোগী হ'বলৈ হ'লে কেতবোৰ গুণাবলীৰ প্ৰয়োজন। সেইবোৰ হৈছে যথাক্ৰমে -

১) সুনিৰ্দ্ধিষ্ট লক্ষ্য ২) মানসিক দৃঢ়তা আৰু আত্মবিশ্বাস ৩) অনিশ্চয়তা গ্ৰহণ কৰাৰ মানসিকতা ৪) জীৱনক আশাবাদী দৃষ্টিৰে চোৱা ৫) সঠিক সময়ত সঠিক সিদ্ধান্ত লোৱা ৬) গ্ৰাহকৰ প্ৰয়োজন, বজাৰৰ দৰৰ বিষয়ে সচেতন হোৱা ৭) জনসাধাৰণৰ সৈতে সুসম্পৰ্ক ৰক্ষা কৰা ৮) গোপনীয়তা (ব্যৱসায়ৰ) ৰক্ষা কৰি চলা ৯) কাৰিকৰী দক্ষতা অৰ্জন ১০) শাৰীৰিক ক্ষমতা ইত্যাদি।

এই গুণাবলী আহৰণ কৰিবলৈ হ'লে প্ৰশিক্ষণৰ খুবেই প্ৰয়োজন। যুৱকসকলক উদ্যোগমুখী কৰিবলৈ -

১) দক্ষতা বৃদ্ধি কৰিব লাগিব; তাৰ বাবে প্ৰশিক্ষণ ল'ব লাগিব। ২) ইয়াৰ বাবে গণ সচেতনতা বৃদ্ধি পাব লাগিব। টিভি, বাতৰি কাকত, ৰেডিঅ' আদিৰ ভূমিকা আছে ৩) মানুহৰ প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰীৰ বিষয়ে জ্ঞান হ'ব লাগিব। ৪) বজাৰ সৃষ্টি কৰিব লাগিব ৫) চৰকাৰী নীতি বা আইনৰ জ্ঞানৰ খুবেই প্ৰয়োজন ৬) উদ্যোগ নিৰ্মাণৰ বাবে ধন, মাটি আৰু প্ৰশিক্ষকৰ যোগান নিশ্চিত হ'ব লাগিব।

মুঠতে যুৱসমাজে একত্ৰিত ৰূপত আগবাঢ়ি উদ্যোগমুখী হৈ সমাজ পৰিবৰ্তনত মুখ্য ভূমিকা ল'ব পাৰে।

ড° প্ৰশান্ত মিশ্ৰ

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ

মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম

১৫ কাতিৰ পৰা ১৫ আঘোণ, ১৯৪৫ শক

পথাৰ শস্য

যেঁহু :

১) মধ্য আৰু নামনি অসমৰ বাবে কাতি মাহৰ মাজ ভাগৰ পৰা আঘোণৰ শেহলৈ উপযুক্ত সময়।

২) উজনী অসম আৰু পাহাৰীয়া অঞ্চলৰ বাবে কাতি মাহৰ দ্বিতীয় পৰ্য্যেকৰ পৰা আঘোণৰ দ্বিতীয় পৰ্য্যেকলৈ।

৩) উত্তৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ মণ্ডলৰ বাবে কাতি মাহৰ দ্বিতীয় পৰ্য্যেক উপযুক্ত সময়।

৪) শদিয়া মহকুমাৰ বাবে 'সোণালিকা' জাতটো আহিন্সৰ দ্বিতীয় পৰ্য্যেকৰ ভিতৰত

সিঁচি লাগে।

৫) সোণালিকা, ইউপি-২৬২, কে-৭৪১০, ডব্লিউ-এইচ ২৯১ আৰু এইচ ডি আৰ ৭৭।

পাহাৰীয়া অঞ্চলৰ বাবে উপৰোক্ত জাত কেইটাৰ উপৰিও ডব্লিউ এল-৪১০ জাতটোও অনুমোদন জনোৱা হৈছে।

৬) এবিধা মাটিৰ বাবে ১৬-১৭ কিঃ গ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন।

৭) শাৰীৰ পৰা শাৰীলৈ ২০ চেঃ মিঃ দূৰত্বত নাঙলেৰে লোৰ কৰি ৩-৫ চেঃ মিঃ দ'ত বীজবোৰ সিঁচি ঢাকি দিব লাগে।

৮) বৰষুণৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল খেতিত বিঘাইপ্ৰতি ১২ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া, ১৭ কিঃ

গ্ৰাঃ চুপাৰ ফচফেট আৰু ৪ কিঃ গ্ৰাঃ মিউৰিয়েট অৱ পটাছ অসমৰ সকলো অঞ্চলৰ বাবে প্ৰযোজ্য।

৯) জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা থাকিলে অসমৰ সকলো অঞ্চলৰ বাবে সাৰৰ পৰিমাণ বেলেগে অনুমোদন জনোৱা হৈছে। কৃষি সম্প্ৰসাৰণ বিষয়াৰ পৰা জানি ল'ব।

১০) সমুদায় সাৰ বীজ সিঁচাৰ আগতে লোৰবিলাকত ছটিয়াই ভালদৰে মাটিৰ লগত মিহলি কৰি বীজ সিঁচিব। অন্যথা লোৰ কৰাৰ আগতেই গোটেই মাটিডৰাত সাৰ ছটিয়াই ভালকৈ মিহলি কৰি ললেও হ'ব।

২) এবিধা মাটিৰ বাবে ৫ কিঃ গ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন।

৩) ৪ ফুটবহল আৰু ৩০ ফুটদীঘলকৈ চিহ্নিত কৰা একেখন বীজতলীৰ মাজত ১ ফুটব্যৱধান ৰাখিব।

৪) এবিধা মাটিৰ বীজ সিঁচিবৰ বাবে ৬-৭ খন তেনে বীজতলীৰ প্ৰয়োজন। বীজবোৰ এনেভাৱে সিঁচি যাতে আটাইকেইখন তলীত সমান পৰিমাণৰ বীজপৰে। কঠীয়া তলীবোৰত সদায় জীপ ৰখাৰ ব্যৱস্থা কৰিব।

৫) পানীত ডুৱাই ওপঙি যোৱা পতনবোৰ পেলাই দি ভাল বীজখিনি টুকি লৈ গজালি ওলাবৰ বাবে গাপ দিব।

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ

উদ্যান শস্য

শীতকালীন শাক-পাচলিৰ পুলিবাবীত পুলি গজাবৰ বাবে এডোখৰ ৰ'দ ঘাই ওখ বালিচহীয়া মাটি বাছনি কৰিব লাগে।

পুলিবাবীৰ ভেটিটো এফুট (৩০ চেঃ মিঃ) ওখ, বহল তিনি ফুট (১ মিটাৰ) আৰু দীঘল কৃষকৰ সুবিধানুযায়ী পাতিব লাগে।

পুলিবাবীত বীজ সিঁচাৰ আগতে বীজবোৰ শোধন কৰি লব লাগে যাতে মাটিত জন্ম লোৱা বেমাৰৰ বীজাণুৰে আক্ৰমণ কৰিব নোৱাৰে।

পুলিবাবীত বীজবোৰ আবেলি পৰত সিঁচিব লাগে আৰু সমভাৱে জিজিৰিৰে পানী দি কলপাত বা পাতল বস্তাৰে এদিন বা দুদিন ঢাকি বীজবোৰ ফাটিলেই তাক আঁতৰাই দিব লাগে।

পুলিবাবীৰ ভেটিত জীপ ৰাখিবৰ বাবে পাতলীয়াকৈ নিয়মীয়াভাৱে পানীৰ যোগান ধৰিব লাগে।

পুলিৰ বয়স ২০-২৫ দিন হলেই (পিয়াজৰ ক্ষেত্ৰত ৩০-৩৫ দিন) ভেটিত এবাৰ পানী দি ১০-১৫ মিনিটৰ পাচত পুলিবোৰ উঠাব লাগে।

শাক-পাচলি শস্যৰ প্ৰথম প্ৰধান কৃষি কাৰ্য্যবোৰ তলত দাঙি ধৰা হ'ল -
ফুলকৰি : মূল বতৰত খেতি কৰাৰ সঁচ - ইম্প্ৰুভ জাপানিজ, পুচা চিনথেটিক, পুচা স্ন'বল, মেইন ক্ৰপ পাটনা, স্ন'বল - ১৬ ইত্যাদি।

শেহতীয়া বতৰৰ বাবে সঁচ - স্ন'বল - ১৬, পুচা স্ন'বল, কে - ১, হিচাৰ - ১, ইত্যাদি।

বীজৰ পৰিমাণ - মূল বতৰৰ সঁচ - বিঘাই প্ৰতি ৫০ গ্ৰাম, শেহতীয়া বতৰৰ সঁচ - বিঘাই প্ৰতি ৮০ গ্ৰাম।

বীজ সিঁচাৰ সময় - ছেপ্তেম্বৰ - অক্টোবৰ।
শেহতীয়া বতৰৰ সঁচ - অক্টোবৰ - নবেম্বৰ।

সাৰৰ পৰিমাণ - বিঘাই প্ৰতি গোবৰ ১০ কুইণ্টল।

ইউৰীয়া ২২ কিঃ গ্ৰাঃ, একক চুপাৰ ফচফেট ৫০ কিঃ গ্ৰাঃ, মিউৰিয়েট অৱপটাছ ১১ কিঃ গ্ৰাঃ, বৰাক্স-১ কিঃ গ্ৰাঃ।
সাৰ প্ৰয়োগ - ইউৰীয়া সাৰৰ আধা ভাগ অৰ্থাৎ ১১ কিঃ গ্ৰাঃ ৰাখি বাকীখিনি সাৰ গোবৰৰ সৈতে শেষৰ বাৰ হাল মাৰিবৰ সময়ত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। বাকী থকা ১১ কিঃ গ্ৰাঃ পুলিবোৰাৰ এমাহৰ পাচত

গছৰ গুৰিত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

বন্ধাকৰি : হুস্কালীন সঁচ - গল্ডেন একৰ, প্ৰাইড অৱ ইণ্ডিয়া, চুপাৰ এক্সপ্ৰেছ।
দীৰ্ঘকালীন সঁচ - ড্ৰামহেড, ইক্লিপছ ড্ৰামহেড ইত্যাদি।

বীজৰ পৰিমাণ : হুস্কালীন সঁচ - বিঘাই প্ৰতি ১০০ গ্ৰাম। দীৰ্ঘকালীন বিঘাই প্ৰতি ৬০ গ্ৰাম।

বীজ সিঁচাৰ সময় - হুস্কালীন - ছেপ্তেম্বৰ - অক্টোবৰ। দীৰ্ঘকালীন - অক্টোবৰ - নবেম্বৰ।

সাৰৰ পৰিমাণ - সাৰৰ পৰিমাণ ফুলকৰিৰ সৈতে একে।

ওলকৰি : সঁচ - হোৱাইট ভিয়েনা।
বীজৰ পৰিমাণ - বিঘাই প্ৰতি ১৫০ - ১৬০ গ্ৰাম।

বীজ সিঁচাৰ সময় - ছেপ্তেম্বৰ মাহৰ পৰা নবেম্বৰ মাহলৈ।

সাৰৰ পৰিমাণ আৰু সাৰ প্ৰয়োগ - ফুল কৰি আৰু বন্ধাকৰিৰ সৈতে একে।

বিলাহী : সঁচ - পঞ্জাৰ চোহৰা, পঞ্জাৰ কেশৰী, এচ - ১২, পুচা আৰ্লি ডোৱাৰ্ফ, পুচা ৰুবি, চিউ, ভি চি ৪ - ৮ - ১, আৰ্কা আভা, আৰ্কা আলোক, ৰূপালী, মঙ্গলা, অবিনাশ ইত্যাদি।

(৪ পৃষ্ঠাৰ ১ কলমত চাওক)

(৩ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

উদ্যান শস্য**বীজৰ পৰিমাণ** - বিঘাই প্রতি ৯০-১০০ গ্ৰাম।**বীজ সিঁচাৰ সময়** - ছেপ্তেম্বৰৰ পৰা নবেম্বৰলৈকে।**সাৰৰ পৰিমাণ** - বিঘাই প্রতি ১০ কুইণ্টল গোবৰ, ইউৰীয়া ২০ কিঃগ্ৰাঃ, একক চুপাৰ ফচফেট - ৫০ কিঃগ্ৰাঃ, মিউৰিয়েট অৱ পটাছ ১৪ কিঃগ্ৰাঃ।**সাৰ প্ৰয়োগ**- আধা ভাগ ইউৰীয়া সাৰ বাখি বাকীখিনি সাৰ গোবৰৰ সৈতে শেষৰ বাৰ হাল বোৱাৰ আগতে মাটিত প্ৰয়োগ কৰি হাল বাব লাগে। বাখি থোৱা ইউৰীয়াখিনি পুলি বোৱাৰ এমাহৰ পাচত গছৰ গুৰিত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। নতুবা সাৰ ভাগ আকৌ দুভাগ কৰি এবাৰ ৫ কিঃগ্ৰাঃ সাৰ ৫০০ লিটাৰ পানীত মিহলাই পুলি বোৱাৰ ৩০ দিনৰ পাচত আৰু বাকীখিনি ৪০ দিনৰ পাচত ছটিয়াব লাগে।**বেঙেনা** : পূচা ক্ৰান্তি, পূচা পাৰ্পল লং, পূচা পাৰ্পল ৰাউণ্ড, পূচা পাৰ্পল ব্লাষ্টাৰ, পূচা ভৈৰৱ, কল্যানপুৰ, জেচি - ১, জেচি - ২, বৰবেঙেনা ইত্যাদি।**থলুৱা সঁচ** - খৰুৱা বেঙেনা, ছাগলী শিঙিয়া, কলি বেঙেনা, কুৰীয়া বেঙেনা ইত্যাদি।**বীজৰ পৰিমাণ** - বিঘাই প্রতি ৯০-১০০ গ্ৰাম।**বীজ সিঁচাৰ সময়** - মাঘ - ফাগুনত ফল চপাবৰ বাবে ছেপ্তেম্বৰ-অক্টোবৰ, বহাগ - জেঠত চপাবৰ বাবে জানুৱাৰী - ফেব্ৰুৱাৰী।**সাৰৰ পৰিমাণ** - বিঘাই প্রতি গোবৰ ১০ কুইণ্টল, ইউৰীয়া ১৫ কিঃগ্ৰাঃ একক চুপাৰ ফচফেট - ৪০ কিঃগ্ৰাঃ মিউৰিয়েট অৱ পটাছ - ১২ কিঃগ্ৰাঃ

সাৰ প্ৰয়োগ কৰাৰ পদ্ধতি বিলাহীৰ সৈতে একে। মাত্ৰ বেঙেনাত ইউৰীয়া সাৰ পানীত মিহলাই পাতত ছটিয়াব লাগে।

গাজৰ : সঁচ - নানটিজ, চাটনি, পুছা কেশৰ।**বীজৰ পৰিমাণ** - বিঘাই প্রতি ৬০০ - ৯০০ গ্ৰাম।**বীজ সিঁচাৰ সময়** - অক্টোবৰৰ পৰা নবেম্বৰ মাহলৈ।**সাৰৰ পৰিমাণ** - বিঘাই প্রতি ২ কুইণ্টল গোবৰ, ইউৰীয়া ৮ কিঃগ্ৰাঃ, একক চুপাৰ ফচফেট - ২০ কিঃগ্ৰাঃ, মিউৰিয়েট অৱ পটাছ ১৫ কিঃগ্ৰাঃ।**সাৰ প্ৰয়োগ**- আধা ভাগ ইউৰীয়া সাৰ বাখি বাকীখিনি সাৰ গোবৰৰ সৈতে শেষৰ বাৰ হাল বাওতে মাটিত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। বাকী থকা ইউৰীয়া সাৰ বীজ সিঁচাৰ এমাহৰ পিচত দুটা শাৰীৰ মাজত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।**আলু** : সঁচ - কুফ্ৰী জ্যোতি, কুফ্ৰী

চন্দ্ৰমুখী, কুফ্ৰী সিন্ধুৰী, কুফ্ৰী মেঘা।

বীজৰ পৰিমাণ - বিঘাই প্রতি ৩ - ৩.৫ কুইণ্টল।**বীজ সিঁচাৰ সময়** - অক্টোবৰৰ পৰা নবেম্বৰৰ মাহ লৈ বীজবোৰ অৰ্থাৎ আলুবোৰ ৩-৪ টা চকু থকা, ১ ইঞ্চি (২.৫ চেঃ মিঃ) ব্যাসৰ ২৫-৩০ গ্ৰাম ওজনৰ আলুবোৰেই বোৱাৰ বাবে উপযুক্ত। যদি আলুবোৰ ডাঙৰ হয় তেন্তে ২-৩ টাকৈ চকু বাখি আলুটো দীঘে পথালিয়ে ফালি শোধন কৰি ল'ব লাগে।**সাৰৰ পৰিমাণ** - বিঘাই প্রতি ১০ কুইণ্টল গোবৰ। ইউৰীয়া ১৯-২০ কিঃগ্ৰাঃ, একক চুপাৰ ফচফেট- ৪৫ কিঃগ্ৰাঃ, মিউৰিয়েট অৱ পটাছ ১২ কিঃগ্ৰাঃ**সাৰ প্ৰয়োগ**- গোটেই সাৰ খিনি গোবৰৰ সৈতে শেষৰ বাৰ হাল বাবৰ সময়ত মাটিত প্ৰয়োগ কৰি হাল বাব লাগে।**ড° ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ দাস**
(অৱসৰী অধ্যাপক, অঃকৃঃবিঃ)

(১ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমৰ পৰা)

ধান আৰু মাহজাতীয় শস্যৰ

আন জাততকৈ পৰিপক্কতাৰ সময় ৫-৭ দিন কম। লগতে চেঁই বিক্ষোৱা পোক, মোৱাপোক আৰু পাত সুৰঙ্গকাৰী পোকৰ মধ্যমীয়া প্ৰতিৰোধী গুণ বিশিষ্ট। হেঙুৰে প্ৰতি উৎপাদন ১৩-১৪ কুইণ্টল। মাটি মাহৰ জাত “পাভে”ৰ উৎপাদন বৰ্তমানৰ জাততকৈ ২৫-৩০ শতাংশ বেছি আৰু ইয়াৰ পৰিপক্কতাৰ সময় ৫-৭ দিন কম। ই চাৰ্কম্পাৰা লিফ স্পট আৰু হালধীয়া মোজাইক ভাইৰাছ ৰোগ প্ৰতিৰোধী। ইয়াৰ উৎপাদন ১৪-১৬ কুইণ্টল প্ৰতি হেঙুৰত। এই অনুমোদিত জাতসমূহে কৃষি উৎপাদন বৃদ্ধি তথা অসমৰ লগতে দেশৰ কৃষিক্ষেত্ৰৰ উত্তৰণ ঘটাব বুলি আশা কৰা হৈছে।

(১ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমৰ পৰা)

বাক্সাত পশুধন জাগৃতি ...

মহাবিদ্যালয়ৰ ২৬ গৰাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ, মন্দিৰাস্থিত পশুধন গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ বিজ্ঞানী ডাঃ গুণজিত দাস, বাক্সা কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ বিষয়বস্তু বিশেষজ্ঞ ড° দেৱজিৎ ডেকাৰ উপস্থিতিত এটি কৃষক-বৈজ্ঞানিক মত বিনিময় অনুষ্ঠান পৰিচালনা কৰা হয়। উক্ত অনুষ্ঠানৰ আয়োজক ড° শৰ্মাই ভাৰত চৰকাৰৰ পশুপালন আৰু দুগ্ধ বিভাগক আৰ্থিক সহায় আৰু ৰাজ্যিক পশুপালন আৰু পশু চিকিৎসা বিভাগক ঔষধ, বিষয়া আৰু কৰ্মচাৰীৰে সহায় আগবঢ়োৱাৰ বাবে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰে। এই কাৰ্যসূচীত পশুপালক ৰাইজক প্ৰদান কৰা দৰৱ-পাতি, খনিজ পদাৰ্থ আৰু ভিটামিন জাতীয় ঔষধ যোগানৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ ই গুিয়ান ই মিউন'লজিকেলচৰ বি. এন. বন্দোপাধ্যায়ক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰে।

বেঙেনাৰ ফল পচা ৰোগ আৰু ইয়াৰ ব্যৱস্থাপনা

কিছুমান মানুহে বেঙেনাক দুখীয়াৰ পাচলি বুলি কয় আৰু কিছুমানে কয় পাচলিৰ ৰজা। অৰ্থনৈতিক দিশত ভাৰতবৰ্ষত বেঙেনাই পাচলিৰ ভিতৰত দ্বিতীয় স্থান পাবলৈ সক্ষম হৈছে। উদ্ভিদবিদ্যাৰ দৃষ্টিৰে চালে ই আলু আৰু বিলাহীৰ সৈতে একে জাতৰ। আলু আৰু বিলাহীৰ পাছতেই বেঙেনায়ে গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থান পাইছে। উপকাৰিতাৰ ফালৰ পৰা বেঙেনা এবিধ পুষ্টিৰ খাদ্য আৰু ইয়াৰ কিছমান ঔষধি গুণো আছে। ই ডায়েবেটিক ৰোগীৰ বাবে বৰ উপকাৰী আৰু লিভাৰজনিত বেমাৰৰ কাৰণেও ভাল। সেয়েহে এনে বেমাৰত ভোগা ৰোগীসকলে এই পাচলিবিধ খোৱাটো অত্যন্তই আৱশ্যক।

গোটেই বছৰটোতেই ভাৰতৰ সকলো শ্ৰেণীৰ মানুহৰ খাদ্যৰ তালিকাত বেঙেনা পাচলিবিধ থাকেই। নেশ্যনেল হাৰ্টিকালচাৰেল বৰ্ডৰ মতে ২০১৪-১৫ বৰ্ষত ভাৰতৰ ৰাজ্যসমূহৰ ভিতৰত পশ্চিমবঙ্গত বেঙেনাৰ উৎপাদন সকলোতকৈ বেছি হোৱা দেখা গৈছে। তুলনামূলকভাৱে ইয়াৰ উৎপাদন আৰু গুণাগুণ হ্ৰাস পাই অহাৰ কাৰণ হ'ল এই পাচলিবিধক বহুতো ভেঁকুৰ, বেঙেনীয়া আৰু ভাইৰাছজনিত ৰোগে আক্ৰমণ কৰে। ভেঁকুৰজনিত ৰোগসমূহৰ ভিতৰত বেঙেনাৰ ফল পচা ৰোগবিধ অতি মাৰাত্মক যিহেতু এই ৰোগৰ ফলত খেতিয়কসকলে বেপাৰ-বাণিজ্যৰ দিশত কিছু ভাবুকিৰ সন্মুখীন হৈ আহিছে। সাধাৰণতে অসমৰ খেতিয়কসকলে এই ৰোগবিধৰ পৰা হাত

(১ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

বিশ্ব কটন দিৱস পালন ...

মুৰব্বী অধ্যাপিকা তথা ভাৰতপ্ৰাপ্ত বিজ্ঞান গুৰু ড° বিনীতা বৈশ্য কলিতাই। ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি উচ্চ শিক্ষা প্ৰকল্পৰ পৃষ্ঠপোষকতাত আয়োজিত এই অনুষ্ঠানত মূল বক্তাৰূপে অংশগ্ৰহণ কৰি নেশ্যনেল ইনষ্টিটিউট অৱ নেচাৰেল ফাইবাৰ ইঞ্জিনিয়াৰিং এণ্ড টেকন'লজি, কলকতাৰ জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী ড° কাৰ্তিক কুমাৰ শ্যামন্তে কপাহী কাপোৰৰ বিশ্ব স্থিতিৰ ওপৰত ব্যাখ্যা কৰে। কপাহী সূতাৰ ন ন উদ্ভৱন, গৱেষণা আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা মানৱ সমাজৰ ওপৰত গুৰুত্ব বৃদ্ধিৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰে। কৰবী কলিতা আৰু প্ৰিয়ংকা বৰাই আঁত ধৰা এই অনুষ্ঠানটোত সৌৰভ বৰুৱা আৰু অংকুশ ভৌমিকে কপাহী সূতাৰ গুৰুত্বৰ ওপৰত বৰ্ণনা কৰে। সভাত বিভাগীয় মুৰব্বী ড° জিনামণি শইকীয়া, ড° বিজয়লক্ষ্মী ভূঞা, ড° নৱনীতা গগৈ, ড° বিকি ৰাণী বৰুৱা, স্মৃতা ভূঞা, মমিতা কোঁৱৰ, ড° সুনীতা বৰুৱা, ড° লিজামণি চুংক্ৰাং আৰু ড° পৰী শইকীয়া উপস্থিত থাকে।

সাৰ্বিলৈ কিছুমান ৰাসায়নিক ঔষধ যথেষ্ট ব্যৱহাৰ কৰে। ফলস্বৰূপে এই ভেঁকুৰবিধৰ প্ৰতিৰোধী ক্ষমতা বৃদ্ধি পাইছে যাৰ ফলত মানুহ আৰু জীৱ-জন্তুৰ বাবে ই খোৱাৰ অনুপযোগী হয়, কিয়নো এই ৰাসায়নিক দ্ৰব্যসমূহৰ কিছু অংশ ফলত ৰৈ যায়। সেয়েহে ৰাসায়নিক ঔষধ ব্যৱহাৰৰ পৰিৱৰ্ত্তে জৈৱিক পদ্ধতিৰে এই ৰোগ তথা কীট-পতংগৰ নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থাপনাৰ প্ৰয়োজন আহি পৰিছে।

এই ৰোগ সাধাৰণতে গছৰ পাত, ডাল, ফল আদি সকলোতে দেখা পোৱা যায়। পাতত বৃত্তাকাৰ ছাঁই বৰণীয়া লক্ষণৰ লগতে সেই অংশৰ মাজভাগ পাতল মাটিবৰণীয়া হোৱা দেখা যায়। দিন বাঢ়ি যোৱাৰ লগে লগে সেই অংশত বহুতো সৰিয়হৰ নিচিনা ক'লা ৰঙৰ পিকনিডিয়া দেখা পোৱা যায়। পাছলৈ

পাতবোৰ হালধীয়া হৈ মৰহি যায়। অন্যহাতে ফলবোৰ গছত থকা সময়ত অথবা গছৰ পৰা ছিঙি অনা পিছতো এই ৰোগবিধ হোৱা পৰিলক্ষিত হয়। ফলৰ ভিতৰৰ অংশ পচি যোৱাৰ লগতে ফলৰ উপৰিভাগত ক'লা সৰিয়হ সদৃশ পিকনিডিয়া দেখিবলৈ পোৱা যায়।

বৰ্ত্তমান অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত জৈৱিক পদ্ধতিৰে বেঙেনাৰ ফল পচা ৰোগবিধ প্ৰতিৰোধ কৰিবৰ বাবে গৱেষণা চলি আছে। ইয়াৰ বাবে সহজলভ্য বিভিন্ন ঔষধি গুণসম্পন্ন পোকৰবিধ মান উদ্ভিদ যেনে - নিম, চেংমৰা, তুলসী, জেতুকা, নহৰু, পিঁয়াজ, তেজপাত, নয়নতৰা, মালতীলাতা, বেল পাত, আম-আদা, দোৰোণ, চিজনা, ভেদাইলাতা, সৌৰা ইত্যাদি এই ৰোগৰ বিপৰীতে গৱেষণাগাৰত পৰীক্ষা কৰা হৈছে। ইয়াৰ ভিতৰত ক্ৰমে -নহৰু, মালতীলাতা, তেজপাত, জেতুকা, চেংমৰা ১০-১৫ শতাংশ গাচতাত প্ৰয়োগ কৰি যথেষ্ট সুফল পোৱা গৈছে।

শ্ৰীমতী সুকন্যা গগৈ
ড° ডেইজী সেনাপতি**বাহুফলাত ঘাঁহ দিৱস পালন**

যোৱা ২০ ছেপ্তেম্বৰ তাৰিখে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধীনৰ সৰ্বভাৰতীয় সমন্বয়ৰক্ষী ঘাঁহ গৱেষণা প্ৰকল্পৰ উদ্যোগত বাহুফলা ধনখুলি গাঁৱৰ ঈশ্বৰী দুগ্ধ পামত 'ঘাহ দিৱস' পালন কৰা হয়। নিৰঞ্জন পেগুৰ সভাপতিত্বত অনুষ্ঠিত সভাত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শস্য বিজ্ঞান বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক ড° কল্যাণ পাঠক, অৱসৰপ্ৰাপ্ত মুখ্য বিজ্ঞানী তথা ঘাঁহ গৱেষণা প্ৰকল্পৰ ভূতপূৰ্ব প্ৰধান বিজ্ঞানী ড° কৰুণা কান্ত শৰ্মা, পশুপালন আৰু দুগ্ধ উৎপাদন বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক ড° দীপক বৰা আৰু সহকাৰী অধ্যাপক ড° ধ্ৰুৱজিত

হাজৰিকা উপস্থিত থাকে। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শস্য বিজ্ঞান বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক ড° কল্যাণ পাঠকে ভাষণত ক্ষুদ্ৰ তথা উপান্ত খেতিয়কৰ মাজত ঘাঁহ শস্যৰ যথেষ্ট সম্ভাৱনীয়তা আছে বুলি উল্লেখ কৰি নতুন নতুন জাতৰ ঘাঁহ তথা নতুন প্ৰযুক্তিৰ সৈতে যথেষ্ট উন্নতি কৰিব পৰা যায় বুলি আশা প্ৰকাশ কৰে। অনুষ্ঠানত অধ্যাপক ড° দীপক বৰা আৰু ড° ধ্ৰুৱজিত হাজৰিকায়ো বক্তব্য আগবঢ়ায়। প্ৰাণজিত ভৰালীয়ে শলাগ জ্ঞাপন কৰা অনুষ্ঠানটোত এই দিৱসৰ লগত সংগতি ৰাখি গো-পালক আৰু বিজ্ঞানীৰ মাজত মত বিনিময় কাৰ্যসূচী অনুষ্ঠিত হয়।

পশুধন আৰু হাঁহ-কুকুৰাত চেপ্তেম্বৰ-অক্টোবৰ মাহত কৰিব লগা টীকাকৰণ

পশুধন / হাঁহ-কুকুৰা	দিব লগা ছিটা
১) গৰু, ছাগলী, ম'হ, গাহৰি :	
ক) খুৰাফটা ৰোগৰ ছিটা	- ৬-৮ সপ্তাহৰ ওপৰৰ সকলো পশুধনত।
খ) গলফুলা ৰোগৰ ছিটা	- সকলো বয়সৰ পশুধনত।
গ) জহৰবাত ৰোগৰ ছিটা	- ৬-২৪ মাহ বয়সৰ পশুধনত।
(এই ছিটাসমূহ বানপানীৰ পৰবৰ্ত্তী সময়ত দিব লগা ছিটা, বানপানীৰ পূৰ্ববৰ্ত্তী সময়তো এপ্ৰিল-মে' মাহত এই ছিটাসমূহ দিব লাগে)।	
২) গাহৰি :	
ক) কলেৰাৰ ছিটা	- ২ মাহ বয়সৰ ওপৰৰ সকলো গাহৰিত।
(বছৰৰ অন্যান্য সময়তো এই ছিটা দিব পাৰি আৰু বছৰত এবাৰকৈ দিব লাগে)।	
৩) কুকুৰা :	
ক) ব্ৰইলাৰ কুকুৰা :	১) বাণীখেত ছিটা - ৫-৭ দিন বয়সত।
	২) গাম্বক বা আই.বি.ডি ছিটা - ১৩-১৪ দিন বয়সত।
(দুয়োবিধ ছিটা ব্ৰইলাৰৰ বয়স অনুসৰি বছৰৰ সকলো সময়তে দিব লাগে)।	
খ) কণীপৰা জাতৰ কুকুৰা :	১) বাণীখেত ছিটা = ৫-৭ দিনত।
	২) গাম্বক ছিটা = ১৩-১৪ দিনত।
	৩) বাণীখেত ছিটা = ২৮-৩০ দিন বয়সত।
	৪) বাণীখেত ছিটা = ৮-৯ সপ্তাহ বয়সত
(ছিটাসমূহ কুকুৰাৰ বয়স অনুসৰি বছৰৰ অন্য সময়তো দিব লাগে)।	

বছৰেকীয়া বৰঙণি : ১০.০০ টকা। **প্ৰতিখনৰ মূল্য** : ১.০০ টকা। **প্ৰকাশৰ স্থান** : অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট - ১৩। ভাৰতপ্ৰাপ্ত সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° মনোৰঞ্জন নেওগৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত আৰু প্ৰচাৰিত। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় অফছেট ছপাশাল, যোৰহাট - ১৩ ত মুদ্ৰিত।**মুখ্য সম্পাদক** : ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ